

VESİKALAR KONUŞUYOR!

Rakı yüzünden çıkan kırgınlık

M. Kemal ile İsmet İnönü arasındaki "**tarihî kırgınlık**" bir içki hadisesiyle başlamıştı. M. Kemal'in İnönü'nün itirazına karşılık, "**Ben hem içmesini, hem de devlet işlerini görmesini iyi bilirim!**" dediği hadise, 17 Kasım 1987 tarihli Hürriyet'te şu şekilde yer alıyordu:

"Atatürk'ün sofrası... Konuklar Başvekil İsmet İnönü ve hükümet üyeleri. Bir ara İsmet Paşa, "Devlet işleri içki masasında konuşuluyor!" diyor. Tevfik Rüştü, M. Kemal ile kader arkadaşının yollarını ayıran olayın gerisini, anılarında şöyle anlatıyor:

"İsmet Paşa bunu söyler söylemez, Atatürk masadaki kadehleri kaldırtmış, sonra da davetlilere dönerek, "Yemek bitince gidebilirsiniz!" demiş.

Atatürk sakinleştikten sonra davranışlarını şöyle anlatır Aras'a:

"Ertesi gün meclise gittim. Daha kapıdan girerken, İsmet ellerime sarıldı. Acıdım. "Haydi evine git. Yapman gerekeni bildiririm!" dedim. Eğer meclis dağılmamış olsa, herşeyi anlatacaktım. Hiç şüphe etmem ki, İsmet Paşa sadece pişman

değil,
perişan
olacaktı!"

Bir süre
sonra Ata,
Anadolu
Kulübü'nde
İsmet
Paşa'yla
kaşışır.
İnönü,
"Benim
talihimin
ters dönüşü
bile size
hizmet

ediyor. Haber aldığıma göre içkiyi bırakmışsınız ve devlet işleriyle daha çok meşgul oluyormuşsunuz!" der. Atatürk, çok kızmıştır. Hususi odaya girdiklerinde, "Ben hem içmesini hem de devlet işlerini görmesini iyi bilirim!" diyerek, uzun zamandır bıraktığı rakıya tekrar başlar."

M. KEMAL: "İÇKİ BENİ ÖLDÜRMEZ!"

İsmet Bozdağ'ın "Atatürk'ün Yürütemediği Evlilik" isimli araştırmasında yer aldığına göre, Latife Hanım'ın en çok şikâyet ettiği husus, M. Kemal'in kendisini yalnız bıraktığına inanmasıydı. Ona göre M. Kemal, geceleri geç saatlere kadar arkadaşlarıyla devlet meselelerini müzakere ediyor, bu arada bol miktarda içki içiyordu. Latife Hanım, içkinin M. Kemal'in vücuduna zarar vereceği için üzülüyor, bu yüzden onunla sık sık kavga ediyordu.

Bozdağ'ın araştırmasınının 5 Aralık 1987 tarihli Tercüman'da yer alan bölümünde, Latife Hanım'ın, M. Kemal ve arkadaşları içki içerken üst katta gürültü yaptığı, bu yüzden M. Kemal'in sofrayı bırakıp yukarı çıktığı ve hanımıyla konuştuğunu anlatıyor. Burada aralarında şöyle bir konuşma geçiyor:

-Ben sizin arkadaşlarınızdan da, sofralarınızdan da bıktım. Bunun sonu ne zaman gelecek?

-Ben de sizin tepemde atlamalarınızdan da, topuk çalmalarınızdan da bıktım. Bunun sonu ne zaman gelecek?

-Sizin sofralarınızın sonu geldiği zaman!

-Yaa... Demek sofralarımızın sonu geldiği zaman! Ya sofralarımın sonu gelmezse?

-Atlamaların, topuk vurmaların da sonu gelmez!

Konuşmanın bir yerinde Latife Hanım şu soruyu soruyor:

-Neden birbirimizi anlamak istemiyoruz?

Bu sefer şaşmak sırası Mustafa Kemal'a gelmişti:

-Birbirimizi anlamak mı? Ben mi anlamak istemiyorum?

-Tabii siz, her akşam kurduğunuz o sofralarda şişeler dolusu yavaş yavaş kendinizi öldürmenize, alışacağımı mı sanıyorsunuz?

Mustafa Kemal, Latife Hanım'ın bu sorusuna şu karşılığı veriyor:

-Kendimi ağır ağır öldürmek mi? Yok a canım!.. Acı patlıcanı kırağı olmaz.

İçtiğim o içkiler beni öldürmez, ama senin tepemdeki toğuk senfonilerin beni bir gün öldürebilir. Bunların kesinlikle yapılmasını istemiyorum.

M. Kemal başörtüsünü nasıl çıkarttırıyordu?

17 Ağustos 1928'de İstanbul'da bulunan M. Kemal, Moda'daki deniz yarışlarını seyretmişti. M. Kemal daha sonra Kalamış'da Belvü bahçesindeki baloya katılmıştı. Ahmet Banoğlu'nun "Atatürk'ün İstanbul'daki Hayatı" isimli kitabının 1. cildinin 218. sayfasında, M. Kemal'in kızlarla dansı ve başlarını açtırması anlatılıyor:

"Atatürk, coşkun alkışlarla karşılandığı bahçede kendisi için hazırlanan masaya oturmuştur. Atatürk'ü yakından görmek için kendilerini dans yerine atan çiftler neşe içinde dönerlerken,

başlarını
alelâde
bezlerle
örtmüş bazı
kadınlar
Atatürk'ün
dikkatini
çekmiştir.
Atatürk dans
etmekte
olan Ihsan
Bey isminde

bir doktorun kızını çağırarak şöyle demiştir:

"Hanımefendi, bu başörtüsünü çıkarttığınız takdirde daha güzel olacağınızı tahmin ediyorum, isterseniz bir tecrübe ediniz."

Genç kız Atatürk'ün bu hitabı üzerine başındaki örtüyü çıkararak dansa devam etmiştir. Bundan memnun olan Atatürk, bir kaç dakika sonra aynı genç kızla dans etmiştir.

Atatürk, başörtüsüyle dans eden öteki hanımlara da aynı tavsiyede bulunmuş, örtüleri çıkardıkları takdirde daha iyi olacaklarını söylemiştir. Bunun üzerine balodaki bütün kadınlar başörtülerini çıkartmışlardır.

Baloda bulunan Çekoslovakyalı bir genç kız, Atatürk'ün yanına gelerek kendisiyle dans etmek şerefini bahşetmesini istemiş, Atatürk de, "Peki kızım dans edelim!" diye kendisiyle bir kaç tur yapmıştır.

Memleketin Mühim İşi Nasıl Görülürdü?

M. Kemal, Latife Hanım'la evlendikten sonra bir yurt gezisine çıkmıştı. Lozan'daki Türk murahhas heyetinin Türkiye'ye dönmesi üzerine de 15 gün süren bu geziden sonra Ankara'ya gelmişlerdi. Latife Hanım Çankaya Köşkü'ndeki ilk gecesini biraz yadırgamıştı.

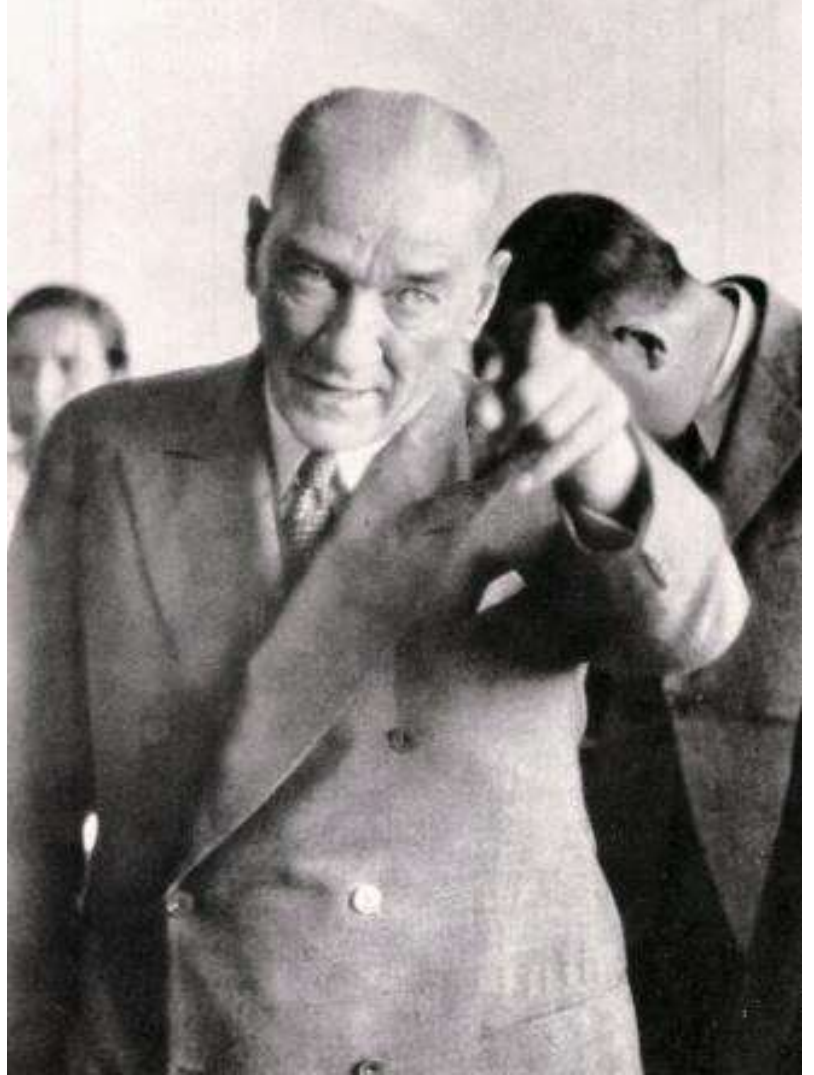
İsmet Bozdağ, 24 Kasım 1987 tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan "Atatürk'ün Yürütemediği Evlilik" isimli araştırmasında, Latife Hanım'ın ilk gecesini ve M. Kemal'la aralarında geçen konuşmaları şöyle anlatıyor:

"Gazi ve arkadaşları sofraya oturmuşlardı. Sesler üst kattan-hafif de olsa duyuluyordu. Kelimeler iyice seçilmese de konuyu şöyle böyle anlamak mümkün

oluyordu. Latife sofradaki konuşmaların Lozan barış görüşmeleri olacağını ummuştu. Fakat anlaşıldığına göre, çok aykırı şeyler konuşuluyor, zaman zaman da kahkahalarda patlıyordu. Latife yemeğini yedi ve tekrar sofrasına döndü. Konuşmalar sürüyordu.

(...)

Vakit gece yarısını geçiyordu, ama sofraya dağılmamıştı. Artık Latife okuduğu kitabı anlamaz oldu. Kalkıp bir duvardan bir duvara gezinmeye başladı. Saat bire doğru önce Rauf Bey, Gazi'den ayrılmak için izin istedi, onu diğerleri takip ettiler. Kılıç Ali, Recep Zühtü'den sonra, Nuri Conker de elini öpüp ayrılınca Gazi'nin merdivenlerden bir şarkı mırıldanarak çıktığını duydu. Hemen yatak odasına geçti. Gazi'yi gülümseyerek karşıladı. Belli ki, M. Kemal Paşa aylardır özlediği arkadaşlarının arasında geçirdiği saatlerden memnundu. İçkiyi fazla kaçırmış ve gözbebeklerine bir şehlâ bâkiş oturmuştu.

Mustafa Kemal'in 14 Haziran 1938'de Sarayona Yatı'nda çekilen son fotoğrafı.

-Bu gece o kadar çok konuştun ki Kemal, eminim bana söyleyecek tek bir sözün bile kalmadı.

-Kim demiş? Sana söyleyecek bir kitap dolusu sözüm var. Başlayalım istersen.

-Teşekkür ederim. Şimdi bir güzel yatıp uyuyalım, yarın ikimizin de pek çok işi var.

-Senin ne işin varmış bakalım yarın?

-Söyleyemem! Erkekler kadınların işlerine karışmazlar!

M. Kemal Paşa bu sözden alınmış göründü:

-Ooh! Maşallah hanımefendi! Siz, bizim bütün işlerimize burnunuzu sokacaksınız, biz sizin işinizi öğrenmeyeceğiz öyle mi? Avrupalı kadınlar eşitliği böyle mi anlıyorlar yoksa?

Latife durumun nezaketini hemen kavradı.

Çarçabuk soyunup yatağa girerken:

-Öyle şey mi olur Paşam? Arkadaşların bu saate kadar devlet işleriyle seni zaten yordular, bir de ben yormayayım diye söyledim!

Gazinin kaşları çatılmıştı, direndi:

-Arkadaşlarım beni yormazlar. Yorgunluğumu alırlar.

Latife istemediği bir sırada çatışmadan kaçınıyordu. Bu sefer yorgun bir sesle konuştu:

-Çok yorgunum Kemal, senin kadar güçlü değilim elbet. İzin verde uyuyayım!
(...)

M. Kemal Paşa ağır ağır soyunurken düşündü:

"Benim gibi insanlar için zor şey evlilik. Beni, 'Aşağıda arkadaşlarıyla içti eğlendi' sanıyor. Daha bir kaç haftalık evli kadını Çankaya'daki ilk gecesinde yalnız başına bırakıp eski alışkanlıklarına döndü biliyor... Kendi açısından haklı da... Benim İsmet Paşa ile Rauf Orbay arasındaki buzları çözmeye çalıştığımı, bunun bugün için memleketin başta gelen işlerinden biri olduğunu nasıl düşünecek?"